

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 230.689 van 30 maart 2015
in de zaak A. 213.345/IX-8442**

In zake: de ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 Brugge
Stockhouderskasteel
Gerard Davidstraat 46 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

Tom VAN DEN EYNDE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het administratief cassatieberoep

1. Het administratief cassatieberoep, ingesteld op 7 augustus 2014, strekt tot de nietigverklaring van besluit nr. 2014/071 van 7 juli 2014 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 10.756 van 26 augustus 2014 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 maart 2015.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bart Staelens, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Ann Coolsaet, die *loco* advocaat Christophe Vangeel verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft in de bestreden beslissing de volgende samenvatting van de feiten gegeven:

“3.1. Verzoekende partij is tijdens het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de master in de muziek.

Het beroep betreft de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef Orkestdirectie’.

3.2. Verzoekende partij stelde op datum van 7 februari 2014 een intern beroep in bij de algemeen directeur van de onderwijsinstelling.

3.3. Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 11 februari 2014 werd het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond verklaard.

In de interne beroepsbeslissing werd gesteld dat het niet in strijd is met het examenreglement dat de verzoekende partij door drie verschillende ju-

ry's beoordeeld werd. De juryleden worden immers gekozen uit een 'pool'. De nadruk wordt gelegd op de competenties van de jury en niet van de individuele leden, zodat de kwaliteit van de beoordeling kan worden gewaarborgd. Op die manier wordt ook de objectiviteit van de nieuwe beoordeling gewaarborgd.

Verder wordt in de beslissing op intern beroep aangegeven dat de studiefiche duidelijk stelt dat een student op de vier onderdelen moet slagen om een voldoende te kunnen behalen en dat er voor het totale opleidingsonderdeel een holistisch punt wordt gegeven. De beroepsbeslissing stelde voorts dat de quoterings niet als een gewogen gemiddelde van deelresultaten, maar als het equivalent van een niet-numeriek resultaat 'onvoldoende' kan worden beschouwd.

De beslissing stelde voorts dat de verzoekende partij werd vrijgesteld van de luisterstage en dus maar drie onderdelen moest afleggen. De beslissing stelde eveneens dat uit de pv's van de juryverslagen blijkt dat de verzoekende partij een voldoende behaalde voor de kritische reflectie en voor de vaardigheidsproef (het concert). De beide jury's waren evenwel van oordeel dat de verzoekende partij voor de twee bijgewoonde repetities een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat voor drie competenties de verzoekende partij een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat uit het juryverslag m.b.t. het concert blijkt dat de verzoekende partij voor twee van deze competenties op de grens zat tussen voldoende en onvoldoende (slagtechniek en interpretatie). De beslissing verwees ook naar het vademecum waarin wordt aangegeven dat het onderdeel examenrepetitie een aandeel heeft van 50% in de holistische totaalscore. De beslissing stelde dan ook dat de verzoekende partij niet voor alle onderdelen slaagde en dat de eindscore van 0/20 dus gerechtvaardigd is.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 13 februari 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.4. Bij aangetekend schrijven van 18 februari 2014 diende verzoekende partij een eerste verzoekschrift in bij de Raad. Bij besluit nr. 2014/014 vernietigde de Raad de beroepsbeslissing d.d. 11 februari 2014 op grond van volgende overwegingen:

'Evenwel had de verzoekende partij ook een aantal EVC's verworven, op grond waarvan zij vrijgesteld werd van alle opleidingsonderdelen behalve twee, waaronder het opleidingsonderdeel Masterproef. Wat deze laatste betreft, stelt het verslag:

'De kandidaat heeft aangegeven dat [...] hij in zijn basisopleiding geen ervaring heeft opgedaan in het schrijven van scripties op het niveau van de masteropleiding. Zijn in het dossier opgenomen teksten voldoen volgens de commissie niet als bewijs van verworvenheid van de competenties behorend bij het reflectieve deel van de masterproef'.

De commissie maakt bijkomende opmerkingen. Zij adviseert, voor wat betreft de Masterproef, het schrijven van een scriptie op masterniveau (de scriptie zou dan tevens kunnen gelden als voor het andere opleidingsonderdeel waarvoor de verzoekende partij geen

vrijstelling had gekregen) en om zijn concert van de zesde symfonie van Beethoven te laten gelden als praktische proef.

Op grond daarvan krijgt hij geen vrijstelling voor de Masterproef. Uit de aan de Raad voorgelegde stukken blijkt dat de verzoekende partij evenwel niet voor alle onderdelen van de Masterproef geëvalueerd werd; zij was vrijgesteld van het 'luik 1b: specifieke kwalificaties hoofddiscipline directie: stages, arrangement, orkestratie of eigen compositie'. Blijkbaar heeft de verwerende partij in het gekwalificeerd verslag voorafgaand aan de EVC beslissing aanleiding gezien om de verzoekende partij van dat onderdeel vrij te stellen.

Waarom de verzoekende partij dan wel nog het deel 'Repetitie' diende te volgen, is in het licht van het advies en de opmerkingen van het verslag van de EVC commissie niet geheel duidelijk. In haar opmerkingen adviseert de EVC-commissie dat de verzoekende partij '(haar) concert van Beethovens Zesde Symfonie te doen gelden als praktisch deel van de masterproef'. Daaruit blijkt niet dat de adviescommissie meer bedoeld heeft dan de vaardigheidsproef (het uitvoeren van het concert). Uit de aan de Raad voorgelegde stukken blijkt niet dat het voor de verzoekende partij duidelijk was bij haar inschrijving dat zij ook het onderdeel 'repetitie' diende te volgen.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond. Het kan zijn dat de verwerende partij van oordeel was dat de verzoekende partij het onderdeel 'repetitie' diende te volgen, maar dan dient zij dit wel aan te tonen.'

3.5. In opvolging van het vernietigingsbesluit heeft de interne beroepscommissie op 27 maart 2014 een nieuwe beslissing genomen waarbij het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

De beroepsbeslissing stelde dat uit het dossier van de EVC-commissie duidelijk blijkt dat de eindcompetenties voor het opleidingsonderdeel 'Masterproef Orkestdirectie' onvoldoende aanwezig waren en dat het dus volledig (24 studiepunten) moest gevolgd worden. De beslissing stelde dat de inhoudelijke suggesties van de EVC-commissie niet uitsluiten dat sommige deelproeven toch afgelegd moeten worden. De beslissing stelde voorts dat de verzoekende partij zich ook voor 24 studiepunten ingeschreven heeft, maar als gunst werd vrijgesteld van de luisterstage omdat dit evident is. De beslissing stelde voorts dat de verzoekende partij nooit een vrijstelling voor het deel 'repetitie' gevraagd heeft, en het ook als zodanig afgelegd heeft. Bijgevolg moet de verzoekende partij drie onderdelen afleggen.

De beslissing stelde voorts dat het niet in strijd is met het examenreglement dat de verzoekende partij door drie verschillende jury's beoordeeld werd. De juryleden worden immers gekozen uit een 'pool'. De nadruk wordt gelegd op de competenties van de jury en niet van de individuele leden, zodat de kwaliteit van de beoordeling kan worden gewaarborgd. Op die manier wordt ook de objectiviteit van de nieuwe beoordeling gewaarborgd.

Verder wordt in de beslissing op intern beroep aangegeven dat de studiefiche duidelijk stelt dat een student op de vier onderdelen moet slagen om een voldoende te kunnen behalen en dat er voor het totale opleidingsonderdeel een holistisch punt wordt gegeven. De beroepsbeslissing stelde voorts dat de quoterings niet als een gewogen gemiddelde van deelresultaten, maar als het equivalent van een niet-numeriek resultaat 'onvoldoende' kan worden beschouwd. De beslissing stelde eveneens dat uit de pv's van de juryverslagen blijkt dat de verzoekende partij een voldoende behaalde voor de kritische reflectie en voor de vaardigheidsproef (het concert). De beide jury's waren evenwel van oordeel dat de verzoekende partij voor de twee bijgewoonde repetities een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat voor drie competenties de verzoekende partij een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat uit het juryverslag m.b.t. het concert blijkt dat de verzoekende partij voor twee van deze competenties op de grens zat tussen voldoende en onvoldoende (slagtechniek en interpretatie). De beslissing verwees ook naar het vademecum waarin wordt aangegeven dat het onderdeel examenrepetitie een aandeel heeft van 50% in de holistische totaalscore. De beslissing stelde dan ook dat de verzoekende partij niet voor alle onderdelen slaagde en dat de eindscore van 0/20 dus gerechtvaardigd is.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 27 maart 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.6. Bij aangetekend schrijven van 4 april 2014 diende verzoekende partij een tweede verzoekschrift in bij de Raad. Bij besluit nr. 2014/049 vernietigde de Raad de beroepsbeslissing d.d. 27 maart 2014 op grond van volgende overwegingen:

'De Raad merkt op dat, niettegenstaande het eigenlijke onderliggende voorwerp van het beroep een examenbeslissing is, zijn beoordeling niet los kan gezien worden van het resultaat van de door de verzoekende partij opgestarte EVC-procedure. Uit de stukken blijkt dat de verzoekende partij een onvoldoende scoorde voor het opleidingsonderdeel 'Masterproef' als gevolg van een onvoldoende voor de deelproef 'repetitie'.

De Raad stelt vast dat in dit dossier verwarring is ontstaan door de verkeerde indruk, die de EVC-beoordelingscommissie met haar EVC-verslag (zgn. bijkomende opmerkingen bij het bekwaamheidsonderzoek) en beslissing over de bewijzen van bekwaamheid heeft gewekt. De Raad herinnert eraan dat een EVC-procedure erop gericht is om op basis van werkervaring verworven competenties te laten erkennen, wat leidt tot een bewijs van bekwaamheid voor specifieke competenties. Op basis van een bewijs van bekwaamheid (steunende op die competenties) kan men dan vrijstellingen voor opleidingsonderdelen bij een onderwijsinstelling van de associatie aanvragen en mogelijk anderszins bekomen, wat dan weer een andere autonome beoordeling is (zie Art. 31 EVC-reglement AUHA).

Dit impliceert volgens de Raad dat de EVC-beoordelingscommissie haar onderzoek en beoordeling kan en

moet richten op competenties en niet op opleidingsonderdelen. De Raad stelt *in casu* vast dat de EVC-beoordelingscommissie in het verslag onterecht, minstens impliciet, reeds vooruitloopt op de beslissing inzake het al dan niet toekennen van bepaalde vrijstellingen door expliciet de verworven competenties (die als dusdanig overigens niet eens vermeld worden) te koppelen aan opleidingsonderdelen. Zo wordt een lijst opleidingsonderdelen vermeld waarvoor de competenties verworven zijn, wat de indruk wekt dat de verzoekende partij daarvoor in die procedure reeds een vrijstelling vraagt en krijgt. Het mag dan wel zijn dat de verzoekende partij de betrokken opleiding enkel kan volgen bij de verwerende partij, die ook namens en voor rekening van de AUHA de EVC-beoordeling gemaakt heeft, maar dat betekent nog niet dat de beide procedures minstens impliciet vermengd mogen worden. Die verkeerde indruk wordt volgens de Raad versterkt doordat het EVC-verslag enkel op basis van het gesprek met de kandidaat en de lacunes in het dossier aangeeft dat ‘de competenties’ verbonden aan de opleidingsonderdelen ‘Masterproef Orkestdirectie’ en ‘kunstfilosofie’ niet verworven zijn en in het EVC-verslag aangeeft dat de kandidaat zich voor het behalen van het Masterdiploma moet inschrijven en voldoende credits behalen voor de onderdelen ‘Masterproef’ en ‘Kunstfilosofie’.

In deze omstandigheden is het relevant om erop te wijzen dat de EVC-commissie meent dat de competenties verbonden aan het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ niet afdoende bewezen zijn zonder echter ondubbelzinnig aan te duiden over welke competenties het precies gaat (zie stuk 17 verzoekende partij). Daarmee wordt op het eerste gezicht de indruk gewekt dat alle competenties verbonden aan voormeld opleidingsonderdeel niet verworven zijn. De Raad stelt echter vast dat deze eerste indruk door twee feitelijke vaststellingen genuanceerd moet worden.

De motivering, in samenhang met het dossier, sluit naar het oordeel van de Raad niet uit dat bepaalde, voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ relevante, competenties verworven kunnen zijn. Het is in deze zaak niet betwist dat niet alle competenties verworven zijn. Dit sluit evenwel niet uit dat sommige competenties wel verworven kunnen zijn. De Raad stelt vast dat in de (formele) motivering van de beslissing naar aanleiding van het bekwaamheidsonderzoek *de facto* en *de iure* geen ‘vrijstelling’ gegeven wordt voor ‘Masterproef’ omdat de verzoekende partij heeft aangegeven dat zij geen ervaring heeft opgedaan in het schrijven van scripties op het niveau van de masteropleiding en daar de in het dossier opgenomen teksten niet voldoen als bewijs van verworvenheid van de competentie behorende bij het reflectieve deel van de masterproef. In het EVC-verslag maakt de EVC-commissie enkel melding van het feit dat de met voormeld opleidingsonderdeel verbonden competenties niet behaald werden zonder daarin precies aan te geven over welke competenties het gaat. De Raad

merkt voorts op dat het EVC-verslag, dat verwijst naar ‘het schrijven van scripties’ en ‘het reflectieve deel van de masterproef’ wel expliciet aangeeft dat verzoekende partij de deelproeven ‘vaardigheidsproef’ (i.e. concert) en ‘kritische reflectie’ (tevens relevant geacht voor het opleidingsonderdeel ‘kunstfilosofie’) moet afleggen zonder de andere in de studiefiche ‘Masterproef’ opgenomen deelproeven te vermelden. Daaruit kon de verzoekende partij rechtmatig afleiden dat de competenties voor deze twee deelproeven als niet-[verworven] werden beschouwd. Uit het voorgaande kon de verzoekende partij met zekerheid vooraf weten dat de beoordeling van de ‘Masterproef’ minstens zou steunen op twee deelproeven, in het bijzonder gelet op de inhoudelijke suggesties in het verslag. Over de andere in de studiefiche 2013-2014 voor ‘Masterproef’ vermelde proeven, met name repetitie en luisterstages, is volgens de Raad vooraf niets bekend zodat de verzoekende partij zich in een uiterst onzekere positie bevindt. Het is, gelet op de omstandigheden van het dossier (onduidelijkheid over twee deelproeven als gevolg van de formulering van het EVC-verslag en het officieuze autonome handelen van de verwerende partij: zie infra), normaal dat verzoekende partij pas na het kennen van de eindbeoordeling het evaluatiekader (op basis van drie deelproeven) betwist in een beroepsprocedure zoals zij ook gedaan heeft. Het feit dat de verzoekende partij een repetitie gehouden heeft, is niet ongewoon en laat niet toe te besluiten dat de student de deelproof ‘repetitie’ zonder meer heeft afgelegd. Het is naar het oordeel van de Raad immers een normale voorbereiding op een andere deelproof, met name het concert. Het is ook niet zo dat de verzoekende partij uit de aanwezigheid van juryleden bij de repetitie had moeten afleiden dat de repetitie ook als deelproof zou gelden. Het zou immers ook als een vorm van begeleiding van de verzoekende partij kunnen beschouwd worden. Uit geen enkel stuk blijkt voorts dat er vooraf een overleg geweest is over deze ‘vrijstellingen’ en dus over de definitieve concrete inhoud van het beoordelingskader. De Raad wijst erop dat de verwerende partij in gebreke blijft om op een overtuigende wijze (bv. stukken) het voorafgaand overleg over de deelproeven aan te tonen. De Raad is van oordeel dat het ‘overleg’ niet afgeleid kan worden uit het feit dat de verzoekende partij de deelproof zou hebben afgelegd en hieromtrent geen probleem zou hebben gehad. Evenmin blijkt het uit het feit dat de verzoekende partij niet de vraag zou hebben gesteld waarom hij geen luisterstage heeft moeten doen. De Raad wijst erop dat er daardoor twee hypothesen denkbaar zijn: (1) de twee andere deelproeven moeten niet afgelegd worden; (2) de tweede andere deelproeven moeten wel afgelegd worden. In de eerste hypothese wordt een groter gewicht toegekend aan de EVC-documenten. In de tweede hypothese wordt een groter gewicht toegekend aan de strikte toepassing van de ECTS-fiche.

De Raad stelt vast dat de beroepsbeslissing aangeeft dat uit hetzelfde EVC-dossier blijkt dat verzoekende partij toch de competenties voor de deelproef ‘luisterstages’ (ECTS-fiche ‘Masterproef’ (orkestpraktijk) (2013-2014)) bereikt heeft en dus vanzelfsprekend een ‘vrijstelling’ voor deze deelproef, die door de opleiding klaarblijkelijk ook voorafgaand zonder aanvraag toegekend werd, verdiend heeft. Uit deze handelswijze blijkt dat wat betreft het al dan niet moeten afleggen van een deelproef door de verwerende partij toch belang gehecht werd aan de EVC-procedure, waaruit dan volgens de verwerende partij in het kader van de concrete examenbeoordeling blijkt dat competenties toch verworven zouden zijn. Deze beoordeling (i.e. de vrijstelling) wijst er volgens de Raad op dat de beroepsinstantie aanvaardt dat het resultaat van de EVC-procedure uiteindelijk enkel de competenties waarop twee deelproeven betrekking hebben als niet-verworven aanmerkt, met name ‘repetitie’ en ‘luisterstages’. De Raad ziet niet hoe de verwerende partij anders tot die gunst kon komen. De theoretische optie van de bovenvermelde tweede hypothese komt daardoor in het gedrang. De Raad wijst er immers op dat deze handelswijze het bestaan van de eerste hypothese bevestigt. De verzoekende partij speelt daarin geen enkele actieve rol.

De Raad stelt immers vast dat het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ 24 studiepunten omvat zonder aanduiding van deelopleidingsonderdelen met respectieve studiepunten (zie ECTS-fiche). De Raad stelt ook vast dat artikel 9.7 OER bepaalt dat een vrijstelling gevraagd kan worden voor een opleidingsonderdeel of een deelopleidingsonderdeel. De Raad merkt op dat in de ECTS-fiche (2013-2014) wel melding gemaakt wordt van vier deelproeven, maar niet van deelopleidingsonderdelen: een vaardigheidsproef (het examenconcert), een repetitie, een kritische reflectie en twee luisterstages. Uit het voorgaande volgt dat de verzoekende partij in beginsel op basis van het OER geen officiële vrijstelling kon vragen voor de deelproeven, dus ook niet voor het onderdeel ‘repetitie’. Het kan bijgevolg niet aan de verzoekende partij worden verweten dat zij geen vrijstelling aangevraagd zou hebben. Eén van de dragende motieven van de beslissing faalt dus in rechte.

Door te differentiëren bij de deelproeven (officieus wel vrijstelling voor ‘luisterstages’ en niet voor ‘repetitie’) maakt de verwerende partij een bijkomend onderscheid, hoewel de aannahme van de eerste hypothese (zie supra) bevestigd werd. De Raad neemt aan dat de bevoegde instanties van verwerende partij de autonome en discretionaire bevoegdheid – het OER verbiedt dit niet expliciet – hebben om studenten vrij te stellen van deelproeven (= beslissing ten gunste), zoals *in casu* blijkbaar gebeurd is. Hierbij raken zij aan het evaluatiekader. Bijgevolg moet deze ‘gunst’ gemotiveerd worden, transparant zijn en niet-arbitrair (onverantwoord onderscheid) uitgeoefend worden. De Raad neemt akte van de verklaring van de verwerende partij dat aan de verzoekende partij toch

een ‘officieuze’ vrijstelling werd toegekend op basis van het EVC-dossier. Dit roept vragen op bij het niet-vrijstellen voor de ‘repetitie’ daar de omstandigheden (niet-vermelding als af te leggen) van de verzoekende partij na het EVC-verslag wat die deelproof betreft, dezelfde zijn als voor de deelproof ‘luisterstages’.

Dit betekent dat, gelet op het precaire en arbitraire karakter van de officieuze vrijstelling voor een deelproof en het feit dat de Raad de eerste hypothese geloofwaardiger acht, minstens in de examenbeslissing moet gemotiveerd worden waarom (zonder aanvraag van de verzoekende partij, die overigens geen recht heeft op een vrijstelling op basis van het OER) toch geen officieuze vrijstelling voor deelproof ‘repetitie’ wordt gegeven in het licht van de bestaande documenten uit de EVC-procedure en de bevestiging van de eerste hypothese.

Gelet op het stilzwijgen in het EVC-verslag en de praktijk van gunstvrijstellingen voor deelproeven had de beroepsinstantie grondig en correct moeten uitleggen waarom de ‘repetitie’ ook niet officieus werd vrijgesteld en dus wel deel uitmaakte van de globale meesterproefbeoordeling. Dit impliceert dat zij op basis van het EVC-dossier in detail moet verantwoorden welke voor deze deelproof relevante competenties, in weerwil van de eerste hypothese, toch niet verworven zouden zijn. De Raad stelt echter vast dat de bestreden beslissing zich beperkt tot irrelevante en juridische onjuiste argumenten betreffende de houding van de verzoekende partij. De Raad is dan ook van oordeel dat de bestreden beslissing thans niet op een rechtens afdoende wijze motiveert waarom de verzoekende partij mede beoordeeld moest worden op basis van de deelproof ‘repetitie’.

In het beschikkende gedeelte van het besluit nr. 2014/049 gaf de Raad nog volgende elementen mee:

‘De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 2 juni 2014 een nieuwe beslissing rekening houdend met de hoger vermelde overwegingen, in het bijzonder met het redelijke argument dat het EVC-dossier, dat in de concrete omstandigheden van de zaak aan de grondslag blijkt te hebben gelegen van de autonome toekenning van een officieuze vrijstelling voor de deelproof ‘luisterstages’, niet onmiskenbaar aangeeft dat de competenties verbonden aan de deelproof ‘repetitie’ niet verworven zouden zijn, en met het redelijke argument dat de formele motivering uit het EVC-dossier wegens de bijzondere omstandigheden van de zaak moet doorwerken in de examenbeslissing.’

3.7. In opvolging van het vernietigingsbesluit heeft de interne beroepscommissie op 2 juni 2014 een nieuwe beslissing genomen waarbij het intern beroep ontvankelijk, maar ongegrond werd verklaard.

De beroepsbeslissing stelde dat de luisterstage een hulpmiddel is voor het verwerven van competenties en een noodzakelijk stap is in de evolutie van ‘je kunnen’. De beslissing stelde ook dat het kunnen repeteren een actieve momentopname is en dus een essentieel onderdeel is in het examen

daar men geen vak volgt, maar een bewijs moet leveren dat men een competente dirigent is. De beroepsbeslissing stelde dat als men niet kan repeteren men noch kan slagen als dirigent in het beroepsleven, noch in het conservatorium. De beroepsbeslissing stelde onder verwijzing naar de ECTS-fiche dat de opleiding daarom veel belang hecht aan de repetitie. De beslissing stelde vervolgens dat de competenties in verband met ‘repetitie- en dirigeertechniek’ niet aan de hand van een portfolio beoordeeld, noch bewezen kunnen worden.

De beroepsbeslissing stelde voorts dat het niet in strijd is met het examenreglement dat de verzoekende partij door drie verschillende jury’s beoordeeld werd. De juryleden worden immers gekozen uit een ‘pool’. De nadruk wordt gelegd op de competenties van de jury en niet op de individuele leden, zodat de kwaliteit van de beoordeling kan worden gewaarborgd. Op die manier wordt ook de objectiviteit van de nieuwe beoordeling gewaarborgd.

Verder wordt in de beslissing op intern beroep aangegeven dat de studiefiche duidelijk stelt dat een student op de vier onderdelen moet slagen om een voldoende te kunnen behalen en dat er voor het totale opleidingsonderdeel een holistisch punt wordt gegeven. De beroepsbeslissing stelde voorts dat de quoterings niet als een gewogen gemiddelde van deelresultaten, maar als het equivalent van een niet-numeriek resultaat ‘onvoldoende’ kan worden beschouwd. De beslissing stelde eveneens dat uit de pv’s van de juryverslagen blijkt dat de verzoekende partij een voldoende behaalde voor de kritische reflectie en voor de vaardigheidsproef (het concert). De beide jury’s waren evenwel van oordeel dat de verzoekende partij voor de twee bijgewoonde repetities een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat voor drie competenties de verzoekende partij een onvoldoende behaalde. De beslissing stelde dat uit het juryverslag m.b.t. het concert blijkt dat de verzoekende partij voor twee van deze competenties op de grens zat tussen voldoende en onvoldoende (slagtechniek en interpretatie). De beslissing verwees ook naar het vademecum waarin wordt aangegeven dat het onderdeel examenrepetitie een aandeel heeft van 50% in de holistische totaalscore. De beslissing stelde dan ook dat de verzoekende partij niet voor alle onderdelen slaagde en dat de eindscore van 0/20 dus gerechtvaardigd is.

De beslissing op intern beroep werd per aangetekend schrijven van 2 juni 2014 aan verzoekende partij overgemaakt.

3.8. Bij aangetekend schrijven van 6 juni 2014 diende verzoekende partij een derde verzoekschrift in bij de Raad.”

4. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen beslist over de grond van de zaak als volgt:

“De Raad herbevestigt dat er voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef Orkestdirectie’ volgens de ECTS-fiche normaal vier deelproeven afgelegd moeten worden. Volgens die fiche leidt een onvoldoende op de ‘repetitie’ automatisch tot het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel. In haar ver-

zoekschrift werpt de verzoekende partij op dat de nieuwe beroepsbeslissing het besluit van de Raad nr. 2014/049 miskent, wat impliceert dat het gezag van gewijsde zou geschonden zijn. Volgens de Raad wordt door de verzoekende partij in het verzoekschrift ook in het bijzonder het oordeel van de Raad in besluit nr. 2014/049 over het al dan niet afleggen van de deelproof ‘repetitie’ aangekaart, gelet op de onvoldoende die de verzoekende partij hiervoor kreeg en die doorwerkt als een onvoldoende voor het geheel. De Raad stelt daarnaast vast dat de andere onderdelen/deelproeven als voldoende beoordeeld werden of zelfs niet afgelegd moesten worden.

De Raad is in het kader van het onderzoek van dit middel genoodzaakt om zijn besluit nr. 2014/049 in de beoordeling van onderhavig beroep te betrekken en te kaderen. Naar het oordeel van de Raad gaat de verwerende partij er ten onrechte vanuit dat de nieuwe beroepsbeslissing d.d. 2 juni 2014 tegemoet komt aan het besluit nr. 2014/049. De Raad steunt zich daarbij op volgende elementen.

Uit het besluit nr. 2014/049 volgt volgens de Raad dat het relevant is om na te gaan of competenties verbonden aan specifieke deelproeven van het gehele opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ verworven zijn, gelet op de nauwe band die zij vertonen met het beoordelingskader bij de examenbeslissing (officieuze vrijstellingen voor deelproeven op basis van de verworven geachte competenties), die in het huidig beroep voorligt. De Raad heeft in zijn besluit nr. 2014/049 vastgesteld dat de EVC-commissie meent dat de competenties ‘verbonden aan het opleidingsonderdeel’ niet afdoende bewezen zijn zonder echter te preciseren over welke competenties het gaat. De Raad heeft ook vastgesteld dat de hieruit mogelijk afleidbare eerste indruk dat alle relevante competenties niet verworven zouden zijn, sterk genuanceerd moest worden. De Raad kwam immers in zijn besluit nr. 2014/049 tot de vaststelling dat het EVC-dossier (het verslag en de beslissing inzake de bewijzen van bekwaamheid verwijzen enkel naar een specifiek examenconcert, een kritische reflectie en het erkende gebrek aan ervaring met het schrijven van teksten op academisch niveau) en de handelswijze van de opleiding *in casu* (met name het automatisch zonder enig overleg of aanvraag ter zake toekennen van officieuze vrijstellingen voor onderdelen/deelproeven van de meesterproef) aantonen dat bepaalde competenties, die meer specifiek aan bepaalde deelproeven verbonden zijn, toch verworven zijn.

De Raad heeft in zijn besluit nr. 2014/049 immers vastgesteld dat er op het moment van de examenbeslissing over de globale masterproef op basis van hetzelfde EVC-dossier een officieuze vrijstelling voor het onderdeel ‘luisterstages’ meegenomen werd. De Raad heeft geoordeeld dat deze aanvaardbare praktijk van officieuze vrijstelling – wat het verworven karakter van de relevante competenties voor dat onderdeel impliceert – enkel verklaard kon worden door het bestaande EVC-dossier, in het bijzonder door het stilzwijgen over het afleggen van deze deelproof. Dit impliceert volgens de Raad dat bij de EVC-beoordeling door de commissie de relevante competenties erkend werden, maar dat dit niet rechtstreeks tot uiting komt in de beslissing doordat bij de bewijzen van bekwaamheid

enkel verwezen wordt naar opleidingsonderdelen. De Raad wijst erop dat er anders over oordelen, anders toelichten of handelen inconsistent zou zijn. De Raad heeft in zijn besluit nr. 2014/049 eveneens aangegeven dat de niet-vermelding als af te leggen onderdeel een relevante aanwijzing is voor de rechtspositie van de verzoekende partij wat de deelproef 'repetitie' betreft.

De Raad heeft immers overwogen dat de omstandigheden (niet-vermelding als af te leggen) voor de deelproef 'repetitie' dezelfde zijn als voor 'luisterstages', wat de Raad ertoe gebracht heeft om de hypothese dat deze twee deelproeven niet afgelegd moeten worden geloofwaardiger te achten dan de hypothese dat ze wel moeten afgelegd worden. De Raad is van oordeel dat uit deze overwogen gelijkheid, *a fortiori* uit andere overwegingen, volgt dat de Raad reeds geoordeeld heeft dat uit het EVC-dossier blijkt dat de specifieke competenties verbonden aan het onderdeel 'repetitie' niet als niet-verworven beschouwd kunnen worden.

Daarom heeft de Raad in zijn besluit nr. 2014/049 ook duidelijk aangegeven dat hij de eerste hypothese bevestigd zag. De Raad treedt de verzoekende partij daarom dan ook bij in het opgeworpen standpunt dat uit het EVC-dossier en de toegekende bewijzen van bekwaamheid, in het bijzonder het bewijs voor het opleidingsonderdeel 'Orkestdirectie 1' blijkt dat de verzoekende partij de specifieke competenties, die verbonden zijn aan het onderdeel 'repetitie' van het opleidingsonderdeel 'Masterproef' verworven heeft. De Raad stelt immers vast dat de door de EVC-commissie op basis van het door de verzoekende partij voorgelegde portfolio verworven geachte competenties voor het opleidingsonderdeel 'Orkestdirectie 1' volledig identiek, zonder enige aanduiding van niveauverschil, zijn aan de te beoordelen specifieke competenties voor het onderdeel 'repetitie' van het opleidingsonderdeel 'Masterproef'.

Zo vermeldt de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel uit de master 'Orkestdirectie 1' volgende competenties:

'De student is in staat een partituur op zodanige manier te ontleden dat hij/zij binnen enkele repetities een resultaat kan bereiken dat muzikaal verantwoord is. De student brengt de analyse tot uiting in de slagtechniek (de theoretische benadering wordt omgezet in bewegingen die een orkest helpen bij het realiseren van een orkestwerk).

De student is in staat binnen een repetitie controlerend en opbouwend te werk te gaan om het muzikale eindpunt (het realiseren van de partituur) te bereiken.'

Diezelfde ECTS-fiche vermeldt ook nog:

'De jury beoordeelt in het bijzonder volgende specifieke competenties:

Van de student wordt verwacht dat hij/zij competenties heeft verworven om een (pre-)professioneel orkest door middel van verbale aanduidingen en specifieke directiebewegingen op een hoger niveau kan tillen.

De student is in staat een orkestpartituur te ontleden mbt stijlgetrouwheid, directie, uitvoering en repetitietechniek.

De student brengt deze analyse tot uiting in de slagtechniek (de theoretische benadering wordt omgezet in bewegingen die de groep musici helpen bij het realiseren van de partituur).

De student kan tijdens een repetitieproces een resultaat bereiken dat muzikaal verantwoord is.

De student heeft een basiskennis van de literatuur mbt het vakgebied opgebouwd.'

De ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel 'Masterproef: Orkestdirectie' vermeldt voor het onderdeel 'repetitie' volgende te beoordelen specifieke competenties:

'1. De student leidt het orkest op alle gebied en kan het door middel van verbale aanduidingen en specifieke directiebewegingen op een hoger niveau tillen.

2. De student is in staat een partituur op zodanige manier te ontleiden mbt stijlgetrouwheid, directie, uitvoering en repetitietechniek, dat hij/zij binnen de repetitie een resultaat kan bereiken dat muzikaal verantwoord is.

3. De student brengt de analyse tot uiting in de slagtechniek: de theoretische benadering wordt omgezet in bewegingen die de groep musici helpen bij het realiseren van de partituur.

4. De student is in staat binnen een repetitie controlerend en opbouwend te werk te gaan om het muzikale eindpunt (het realiseren van de partituur) te bereiken.'

Uit de samenlezing van alle informatie, in het bijzonder het EVC-dossier, volgt dat de competenties, verbonden aan het onderdeel 'repetitie' verworven geacht moeten worden en dat dit verklaart, gelet op de noodzaak tot een consistente houding van de EVC-commissie, dat er evenals voor de luisterstages in het verslag ook geen melding wordt gemaakt van het afleggen van een repetitie.

De Raad heeft in zijn besluit nr. 2014/049 overwogen dat de examenbeslissing grondig en correct – de Raad kon immers op basis van het ingeroepen middel enkel de motieven van de toen voorliggende beslissing van de beroepsinstantie als irrelevant of onjuist beoordelen – moest uitleggen op basis van het bestaande EVC-dossier in het licht van de aangegeven hypothese waarom het onderdeel 'repetitie' ook niet vrijgesteld kon worden en dus meegenomen werd in het beoordelingskader van de masterproef.

De verwerende partij lijkt bijzonder grote aandacht te schenken aan het woord 'thans' in de overwegingen van de Raad. De Raad wijst erop dat dit in het gewone spraakgebruik verwijst naar iets actueels, met name de in die procedure betwiste beroepsbeslissing. Uit een samenlezing van alle overwegingen en het beschikkend gedeelte blijkt evenwel dat de Raad op basis van alle stukken, in het bijzonder het EVC-dossier, in zijn besluit nr. 2014/049, minstens impliciet, reeds tot het oordeel was gekomen dat het weigeren van een officiële vrijstelling, i.e. het steunen van de examenbeslissing op o.a. de deelproof 'repetitie' niet gemotiveerd was en dat de beroepsinstantie moet uitleggen hoe zij wel tot dat oordeel kon komen. Dit betekent niet dat de Raad daarmee aanvaard zou hebben dat er, inzon-

derheid op basis van het EVC-dossier, een uitleg voor te geven valt daar uit het voorgaande blijkt dat de competenties voor de deelproof ‘repetitie’ verworven geacht kunnen worden.

De Raad acht de in de interne beroepsbeslissing van 2 juni 2014 vermelde motivering dat het kunnen repeteren een essentieel onderdeel is in een examen, dat het de bewijsvoering een competent dirigent te zijn betreft, dat de docenten van het Conservatorium een groot belang hechten aan de repetitie zonder welke men niet kan slagen als dirigent en bijgevolg aan het conservatorium – hetgeen bevestigd wordt in de ECTS-fiche, bijgevolg niet dragend.

Ten overvloede merkt de Raad op dat de nieuwe beroepsbeslissing de beoordeling op basis van de deelproof ‘repetitie’ rechtvaardigt op grond van het motief dat de relevante competenties niet aantoonbaar zijn op basis van documenten. De Raad is van oordeel dat deze motivering niet kan slagen daar ze te algemeen is en daar ze ook niet strookt met de realiteit van de bevindingen in de EVC-procedure (met name het afleveren van een bewijs van bekwaamheid voor het opleidingsonderdeel ‘Orkestdirectie 1’ en de overwegingen met betrekking tot de masterproef en de vrijstelling voor de ‘luisterstage’ die er niet los van gezien kan worden).”

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

5. In een eerste middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel II.232 van de Codex Hoger Onderwijs. Zij betoogt in dat verband, zoals samengevat in haar memorie van wederantwoord, dat een bewijs van bekwaamheid alleen kan worden toegekend door een validerende instantie in de schoot van een associatie, waarvan de ruime discretionaire bevoegdheid moet worden gerespecteerd. Er bestaat geen rechtsgrond voor het feit dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen zelf in vrijstellingen zou voorzien.

6. De verwerende partij antwoordt dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen met de bestreden beslissing geen bewijs van bekwaamheid en geen vrijstelling heeft toegekend. Die Raad wijst enkel op de ongerijmdheden in de aanpak van de onderwijsinstelling en in de motivering die

niet coherent is en strijdt met het EVC-advies. De bodemrechter volgt de bewoordingen van het EVC-advies en legt de competenties naast elkaar om vast te stellen dat deze voor de opleidingsonderdelen ‘orkestdirectie 1’ en ‘repetitie’ dezelfde zijn en dat geen zinnige verklaring voorligt of gegeven wordt die het verschil in behandeling tussen deze twee onderdelen kan verklaren. In een eerdere beslissing had de Raad al aangegeven dat de motieven ontbraken die verklaren waarom wel een vrijstelling voor ‘luisterstage’ werd gegeven en niet voor ‘repetitie’. In de daaropvolgende beslissing heeft de verzoekende partij gesteld dat de competenties voor het onderdeel ‘repetitie’ niet konden worden beoordeeld. Daarover heeft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geoordeeld dat die motivering faalt aangezien dezelfde competenties wél werden beoordeeld voor het onderdeel ‘orkestdirectie 1’. Als men voor het ene een vrijstelling toekent, moet men ook de competenties voor het andere als verworven beschouwen.

7. In haar memorie van wederantwoord repliceert de verzoekende partij dat het antwoord van de verwerende partij faalt. In de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘masterproef: orkestdirectie’ wordt de volgende volgtijdelijkheid aangegeven: men moet geslaagd zijn voor het opleidingsonderdeel ‘orkestdirectie 1’. Dit betekent dat de evaluatie van de ‘repetitie’ (onderdeel van de masterproef) pas kan gebeuren bij studenten die reeds geslaagd zijn voor het opleidingsonderdeel ‘orkestdirectie 1’. Het is dus zinloos te poneren dat ‘orkestdirectie 1’ en ‘repetitie’ (in de masterproef) hetzelfde zouden zijn. ‘Orkestdirectie 1’ is een eerste stap en er wordt fundamenteeler gewerkt bij de masterproef. Een zorgvuldige vergelijking van de beide ECTS-fiches toont trouwens aan dat de ‘repetitie’ een ‘uitdieping’ is. Geen redelijk mens kan betwisten dat de verworvenheid van deze competentie onmogelijk kan worden afgeleid uit een opleidingsonderdeel dat de student hoe dan ook vooraf met vrucht reeds moet hebben afgelegd. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen kon dit dus ook niet en dit kan geen motief zijn om te oordelen dat een vrijstelling moet worden gegeven.

Beoordeling

8. De voor de beoordeling van dit middel relevante bepalingen van artikel II.232 van de Codex Hoger Onderwijs, luiden:

“§ 1. Een bewijs van bekwaamheid en het daaraan voorafgaande bekwaamheidsonderzoek worden aangevraagd bij en toegekend door een validerende instantie in de schoot van (een) associatie(s).

Als validerende instantie kunnen optreden:

1° een associatiebestuur;

2° een verzelfstandigd orgaan onder het gezag of het toezicht van 1 of meer associatiebesturen.”

9. De verzoekende partij verwijt de feitenrechter dat hij aan de verwerende partij eerder verworven competenties toeschrijft en een vrijstelling verleent terwijl dit, overeenkomstig de zo-even aangehaalde bepalingen, de exclusieve bevoegdheid van een associatiebestuur of een verzelfstandigd orgaan onder toezicht van zo een associatiebestuur is, dat daarbij dan nog over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt.

10. In de bestreden beslissing oordeelt de bodemrechter – onder meer – dat hij de huidige verwerende partij bijvalt “in het opgeworpen standpunt dat uit het EVC-dossier en de toegekende bewijzen van bekwaamheid, in het bijzonder het bewijs voor het opleidingsonderdeel ‘orkestdirectie 1’ blijkt dat de verzoekende partij [lees: de in de huidige zaak verwerende partij] de specifieke competenties, die verbonden zijn aan het onderdeel ‘repetitie’ van het opleidingsonderdeel ‘Masterproef’ verworven heeft”, waarbij die rechter erop wijst dat de in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen ‘orkestdirectie 1’ en ‘masterproef: orkestdirectie’, onderdeel ‘repetitie’, opgenomen competenties “volledig identiek, zonder enige aanduiding van niveauverschil” zijn.

11.1. Uit de stukken waarop de Raad van State vermag acht te slaan, blijkt dat de verwerende partij zich, op basis van een eerder in het buitenland behaald diploma van professionele bachelor, bij de verzoekende partij heeft aangeboden voor een bekwaamheidsonderzoek, in de zin van artikel II.232 en volgende

van de Codex Hoger Onderwijs, met het oog op het behalen van een master in de muziek, afstudeerrichting ‘directie’, na het doorlopen van een schakelprogramma ‘muziek - instrument’ en een masteropleiding in de muziek, afstudeerrichting ‘directie’.

11.2. Eveneens blijkt uit die stukken dat de verzoekende partij op 23 januari 2013 naar aanleiding van dat bekwaamheidsonderzoek een beslissing heeft genomen, waarbij erkend werd dat de verwerende partij verscheidene competenties kon bewijzen, daarbij verwijzend naar de opleidingsonderdelen waarvoor die competenties als eerder verworven werden beschouwd.

11.3. Die beslissing is een ‘studievoortgangsbeslissing’, in de zin van artikel I.3, 69°, c), van de Codex Hoger Onderwijs, waartegen de thans verwerende partij – na uitputting van een administratieve beroepsprocedure zoals bedoeld in artikel II.283, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs – desgevallend beroep kon instellen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (artikel II.285, tweede lid, Codex Hoger Onderwijs).

De verwerende partij heeft een dergelijk beroep, intern of extern, niet ingesteld. Die beslissing moet dus geacht worden definitief – en niet meer in rechte aanvechtbaar – te zijn en ook reeds te zijn geweest op het ogenblik dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen zich over het hem voorgelegde geschil heeft uitgesproken.

11.4. Uit de stukken die aan de bodemrechter zijn voorgelegd blijkt daarenboven dat de verwerende partij met de verzoekende partij een diplomacontract heeft gesloten voor het academiejaar 2013-2014 voor de opleiding ‘master in de muziek’. De verwerende partij werd, op grond van blijkens het bekwaamheidsonderzoek eerder verworven geachte competenties en kwalificaties, vrijgesteld voor alle opleidingsonderdelen van het schakelprogramma ‘muziek - instrument’ (45 studiepunten) en voor op één na alle opleidingsonderdelen (96 van de 120 studiepunten) van het masterprogramma, te weten het opleidingsonderdeel

‘masterproef: orkestdirectie’ (24 studiepunten), opleidingsonderdeel dat, ook volgens de bestreden beslissing, bestaat uit vier onderdelen, waaronder de ‘repetitie’.

11.5. Uit een en ander volgt dat de bodemrechter, door te oordelen zoals hij heeft geoordeeld, is voorbijgegaan aan het definitieve karakter van de studievoortgangsbepaling van 23 januari 2013 omtrent het gevoerde bekwaamheidsonderzoek en het daaropvolgend tussen partijen gesloten diplomacontract, waarvan geen enkel onderdeel van de masterproef is uitgesloten. Met andere woorden, hij is voorbijgegaan aan de rechtspositie van de verwerende partij, zoals die is tot stand gekomen ingevolge de studievoortgangsbepaling van 23 januari 2013 en het diplomacontract.

Door in die omstandigheden te beslissen zoals beschreven *sub* 10, heeft de bodemrechter zijn oordeel over het bekwaamheidsonderzoek in de plaats gesteld van de studievoortgangsbepaling van 23 januari 2013, terwijl dit onderzoek alleen toevalt aan de validerende instanties zoals vermeld in artikel II.232, § 1, van de Codex Hoger Onderwijs.

Dat bekwaamheidsonderzoek mag dan wel onderworpen zijn aan het toezicht van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, maar dit dan – vanzelfsprekend – alleen in het kader van een tijdig en ontvankelijk beroep tegen de studievoortgangsbepaling die dat bekwaamheidsonderzoek finaal afsluit. Zoals gezien, is een dergelijk beroep nooit ingesteld.

12. Het eerste middel is gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

13. Een tweede middel is geput uit de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het consistentiebeginsel en artikel II.292 van de Codex Hoger

Onderwijs. De verzoekende partij voert in dat verband aan, in haar samenvattende memorie van wederantwoord, dat zij niet betwist dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen efficiënte rechtsbescherming kan verlenen. Artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs geeft die Raad de bevoegdheid te bevelen dat een nieuwe beslissing wordt genomen, dat een nieuw examen of een onderdeel ervan moet worden georganiseerd. Daarvan is evenwel geen sprake. De toekenning van een bewijs van bekwaamheid kan afhankelijk gemaakt worden van een nieuw bekwaamheidsonderzoek of een onderdeel daarvan, maar ook daarvan is in dit geval geen sprake.

De bodemrechter heeft buiten het kader van de hem door de regelgeving verstrekte mogelijkheden geoordeeld. Hij kan niet zelf een vrijstelling toestaan voor de deelproef ‘repetitie’. Zelfs al zou worden geoordeeld dat de bodemrechter de mogelijkheden van artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs als een ‘fuik’ zou kunnen toepassen, dan nog moet dat op zorgvuldige wijze gebeuren. In de besluiten nr. 2014/014 van 7 maart 2014 en nr. 2014/049 van 16 mei 2014 heeft de bodemrechter telkens gevraagd nader te motiveren, wat de verzoekende partij stelt te hebben gedaan, maar in het thans bestreden besluit wordt impliciet aangenomen dat met besluit nr. 2014/049 al een ‘fuik’ werd geconstrueerd.

14. De verwerende partij betoogt in haar memorie van antwoord dat de eerste rechter nergens in de bestreden beslissing stelt dat één of ander argument niet meer mag worden gebruikt, dat geen rechtsgrond wordt aangehaald die dit aan die Raad zou verbieden, dat de Raad enkel stelt dat met een redelijk argument rekening dient te worden gehouden, dat het niet aan de bodemrechter ten kwade kan worden geduid dat de verzoekende partij zijn beslissingen is gaan lezen op een wijze die volledig haaks staat op de letter en de geest ervan en dat de betwisting over het gebruik van het woord ‘thans’ terug te voeren is tot een besluit (nr. 2014/049) dat niet langer aanvechtbaar is.

Beoordeling

15. Voor zover de verzoekende partij zich beroept op de schending van het consistentiebeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel, dient aangenomen dat zij refereert aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur, die zich enkel opdringen aan organen van actief bestuur.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is een administratief rechtscollege. Bijgevolg zijn deze beginselen niet op de beslissingen van dit rechtscollege van toepassing.

In die mate is het middel niet ontvankelijk.

16. De voor de bespreking van dit middel relevante bepalingen van artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs luiden:

“§ 1. De behandeling van het verzoekschrift door de Raad [voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen] leidt tot:
[...]

2° de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing, in welk geval de Raad het bestuur kan bevelen een nieuwe beslissing te nemen, onder door de Raad te stellen voorwaarden. Deze voorwaarden kunnen inhouden dat:

a) een nieuwe examen(tucht)beslissing afhankelijk wordt gemaakt van de organisatie van een nieuw examen of een onderdeel daarvan. De Raad kan de termijn en de materiële voorwaarden bepalen waaronder deze organisatie moet gebeuren;

b) een nieuwe beslissing houdende toekenning van een bewijs van bekwaamheid in voorkomend geval afhankelijk wordt gemaakt van de organisatie van een nieuw bekwaamheidsonderzoek of een onderdeel daarvan. De Raad kan de termijn en de materiële voorwaarden bepalen waaronder deze organisatie moet gebeuren;

c) welbepaalde onregelmatige of onredelijke motieven bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing niet worden betrokken;

d) welbepaalde regelmatige en redelijke motieven bij de totstandkoming van de nieuwe beslissing kennelijk in ogenschouw moeten worden genomen.”

17. De bestreden beslissing vernietigt de beslissing van 2 juni 2014 “genomen in het kader van het intern beroep” en voegt daar, met toepassing van artikel II.292, § 1, 2°, van de Codex Hoger Onderwijs aan toe:

“De bevoegde instantie van verwerende partij neemt uiterlijk op 14 juli 2014 een nieuwe beslissing rekening houdend met de hoger vermelde overwegingen, in het bijzonder met het redelijke argument dat het EVC-dossier dat in de concrete omstandigheden van de zaak aan de grondslag blijkt te hebben gelegen van de autonome toekenning van een officiële vrijstelling voor de deelproof ‘luisterstages’ zonder elementen te bevatten die het niet-toekennen van dergelijke vrijstelling voor de deelproof ‘repetitie’ rechtvaardigen, duidelijk aantoonde dat de specifieke competenties verbonden aan het opleidingsonderdeel ‘Orkestdirectie 1’ die identiek zijn aan die van de deelproof ‘repetitie’ ook verworven geacht zijn door het toekennen van een bewijs van bekwaamheid voor dat opleidingsonderdeel, en met het redelijke argument dat de (formele) motivering uit het EVC-dossier alsmede het dossier zelf wegens de bijzondere omstandigheden van de zaak moet doorwerken in de examenbeslissing.”

Zoals bij de bespreking van het eerste middel is gebleken, is het oordeel van de bodemrechter, dat in deze “voorwaarden” nog eens wordt samengevat, tot stand gekomen in strijd met artikel II.232, § 1, van de Codex Hoger Onderwijs.

Daaruit moet worden besloten dat ook op dat oordeel gesteunde en geformuleerde “voorwaarden” waaraan moet worden voldaan bij het nemen van een nieuwe beslissing, de bepalingen van artikel II.292, § 1, 2°, van de Codex Hoger Onderwijs te buiten gaan.

In die mate is het middel gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

18. In een derde middel voert de verzoekende partij de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, het beginsel van de materiële motivering en artikel 149 van de Grondwet.

In haar samenvattende memorie van wederantwoord betoogt de verzoekende partij dat het besluit van de interne beroepscommissie zeer uitvoerig gemotiveerd is, maar dat de bodemrechter deze motivering in de bestreden beslissing niet ontmoet en behandelt. Daarbij benadrukt de verzoekende partij nog dat in de beroepsbeslissing uitvoerig werd uiteengezet waarom een groot belang moet worden gehecht aan het onderdeel ‘repetitie’, terwijl de bodemrechter op grond van een “onredelijk motief” tot de vrijstelling heeft besloten.

De bodemrechter besluit volgens de verzoekende partij trouwens al te gemakkelijk tot de vergelijking tussen het onderdeel ‘luisterstages’ en het onderdeel ‘repetitie’. Hij had evenwel de grote discretionaire bevoegdheid van de onderwijsinstelling en validerende instanties moeten respecteren.

Beoordeling

19. Andermaal dient vastgesteld dat de verzoekende partij de schending aanvoert van beginselen van behoorlijk bestuur, namelijk het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Dergelijke beginselen zijn niet van toepassing op administratieve rechtscolleges, zoals de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen er één is.

In die mate is het middel niet ontvankelijk.

20.1. Artikel 149 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat elk vonnis met redenen is omkleed, vermeldt een regel die onafscheidbaar is van de opdracht tot berechting van een geschil. De regel geldt voor elk contentieus college.

20.2. De bij artikel 149 van de Grondwet opgelegde verplichting aan de rechter om zijn rechterlijke uitspraak te motiveren, is een louter vormvereiste. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redengeving uiteenzet – al ware die redengeving verkeerd of onwettig – die hem ertoe brengt de beslissing te nemen. Bij de beoordeling of artikel 149 van de Grondwet is nageleefd is bijgevolg niet de vraag aan de orde of in de beslissing een verkeerde beoordeling van de feitelijke gegevens is uitgedrukt.

De verzoekende partij verwijt de bodemrechter wezenlijk de motivering van de aan hem ter beoordeling voorgelegde studievoortgangsbepaling niet te hebben betrokken in zijn oordeel.

Daargelaten of die vooronderstelling van de verzoekende partij juist is, is dat element vreemd aan de rechterlijke motiveringsplicht. De verzoekende partij betwist niet dat zij uit de bestreden beslissing kan vernemen volgens welke gedachtegang de rechter tot zijn oordeel is gekomen. Die gedachtegang heeft zij overigens bestreden in twee andere middelen.

20.3. De jurisdictionele motiveringsplicht houdt ook in dat het rechtscollege moet antwoorden op de middelen van de betrokkene, op zijn minst wanneer die middelen de strekking van zijn beslissing kunnen beïnvloeden doch worden afgewezen. De motiveringsplicht moet de partijen en de Raad van State toelaten zich ervan te vergewissen of het rechtscollege de voorgelegde gegevens heeft onderzocht en daadwerkelijk op de middelen heeft geantwoord.

Zou de verzoekende partij bedoelen dat de feitenrechter heeft nagelaten te antwoorden op een door haar aan die rechter voorgelegd argument,

dan laat zij na in haar cassatieberoep met de vereiste precisie aan te geven welk argument door die rechter onbeantwoord is gebleven. Zij argumenteert immers enkel dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft nagelaten de motivering van de interne beroepscommissie “te ontmoeten en te behandelen”.

20.4. In die mate kan het middel niet worden aangenomen.

21. Het derde middel moet in zijn geheel worden verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt besluit nr. 2014/071 van 7 juli 2014 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

2. Dit arrest zal in de registers van voormeld rechtscollege worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde besluit.

3. De zaak wordt verwezen naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, anders samengesteld.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 30 maart 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren